

МАКОВІЯ

Маленька синя ластівка узяла дзьобиком макове зернятко і почала збиратися у вирій.

– Дістань-но, жінко, мого теплового піджака, – мовив газда Маковій.

Піджак осінній, із цупкої тканини. Ношений, проте охайний. Комір відкладний, гудзиків чотири, усі на місці, міцно пришиті, дві великі кишені з боків і одна маленька кишенька зісподу.

– Напечи, жінко, макових коржиків, – просить газда, приміряючи осінній піджак: чи не став замалий у плечах.

Та газдиня й сама знає, що робити. Натопила в печі, замісила тісто, натерла маку.

Босоногі й замурзані діти вже зазирають у вікна. Несміливі, сором'язливі, та настирливі.

– Ще погуляйте, шибеники, – ласкаво озивається до них Маковіїха, – дядько Маковій лише щойно пішов на пасіку, а я коржики в піч тільки-тільки посадила. Зачекайте, доки дядько меду вточить, а в мене коржики спечуться.

Дітлахи від вікон повідлипали, та далеко не тікають, на подвір'ї крутяться.

– Тітко Маковіїхо, тітко Маковіїхо, – гукають дівчата, – чи не дозволите нам у вашому квітнику жоржин нарізати?

– Чому б то не дозволила? – привітно відказує Маковіїха, – беріть, дівчаточка, там іще й айстри та гвоздики вповні.

Дівчата проходять попід вишнями, назбирають собі великі букети квітів. Запізнілий соняшник своєю невеликою голівкою їм киває, теж до букета проситься.

Нарешті повертається з пасіки газда Маковій. Несе повні дзбанки солодкого меду. Аж тут і макові коржики поспівають. Ласують діти, радіють. Дівчата теж мед куштують, маковими коржиками закусують, дякують. А тоді починають одну одну злегенька підштовхувати:

– Скажи ти!

– Ні, ти скажи!

– Та ти ж хвалилася, що не побоїшся!

Нарешті найсміливіша з них виходить наперед, дивиться дядькові Маковієві в очі, червоніє. Та пересиливши себе, просить:

– Чи не дасте нам, дядьку, маку-видюку?

– Ич які! – роблено суворо говорить Маковій. – Маку-видюку їм треба.

Дядько крекче, потім дістає зі своїх великих кишень макові головки і роздає дівчатам. Ті беруть їх бережно, загортають у білі хусточки. Буде тепер чим від злої сили боронитися всю довгу сльотаву осінь і тривалу студену зиму.

– Дядьку Маковію, дядьку Маковію, – стрибають навколо діти, – а що у вас у тій кишені заховано?

– Е-е, – одвітує дядько, – то велика таємниця.

Почувши таку відповідь, діти ще більше допитуються, ще сильніше кортить їм дізнатися.

– Ну скажіть, дядьку, скажіть, дядечку, – за руки й ноги чіпляються.

Газда Маковій сідає на призьбу, садовить дітей собі на коліна, до грудей пригортає. Та вони і без того до нього туляться, тепла шукають: ластівка із собою золоте літечко в далекі краї понесла, холоди вже хукають малим поміж лопатки.

– Там у мене... – починає дядько і замовкає.

– Що? Що? – підстрибують у нього на колінах діти.

Та дядько мовчить, усміхається і дітей бавить.

– Та скажи вже ти їм, – нарешті не витримує і тітка Маковіїха.

Аж отоді Маковій говорить:

– Там у мене червоні макові пелюстки.

– У-у-у, – не приховують свого розчарування діти, їм не знати які скарби та дивовижі уявлялися.

Однак Маковій продовжує усміхатися та оповідає:

– Коли осінні дощі зроблять усе довкола сірим, а зимові сніги – білим, коли всім здаватиметься, що вже ніколи більше не бачити тепла, ці макові пелюстки нагадають, що прийде весна і повернеться з вирію ластівка. Вона посадить у землю оте дрібне макове зернятко, що його із собою брала. Тоді почнуть рости зела і квіти, забувають, зацвітуть, у полі хліба заколосяться. Ваші матері понароджують вам молодших братиків і сестричок, а старші брати й сестри лаштуватимуться грати весілля.

– А ластівка не загубить зернятко? – з острахом запитує котресь полохливе дитя.

– Ні, – заспокоює його Маковій, – не загубить.

Діти втішаються, злязять із дядькових колін і лопотять далі гратися. Дівчата, що стояли мовчки оддалік і уважно прислухалися, прощаються з газдами та чимчикують додому прикрашати образи квітами. Дядько Маковій іде до криниці по воду. А тітка Маковіїха крадькома витирає очі хусточкою: скільки-то труду треба витерпіти тій синенькій ластівці, щоб зберегти макове зернятко...